

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت

عنوان

تحلیل اثرات اقتصادی طرح نسخه نویسی الکترونیک سازمان بیمه سلامت ایران

(مورد استان کرمان)

توسط

جواد فهیمی علی آباد

استاد راهنما

دکتر محسن بارونی

استاد مشاور

دکتر محمد جعفری

سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۳

شماره پایان نامه: ۱۰/۲۹/۹۱۴

چکیده

هدف:

مدیریت هزینه‌های سلامت یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های حاکمیت در کشورهاست. یکی از موضوعات لازم در مدیریت صحیح و علمی هزینه‌های نظام سلامت، اجرا و توسعه سامانه‌های الکترونیکی می باشد.

در این راستا سازمان بیمه سلامت ایران نیز بعنوان یکی از متولیان سلامت مردم به منظور الکترونیکی کردن نسخ و فرآیندهای خود، در یک برنامه چهار ساله و از سال ۹۷ اقدام به حذف دفاتر بیمه سلامت، نسخه نویسی الکترونیک بصورت کامل نمود. با توجه به اهمیت موضوع، هدف از انجام این مطالعه تعیین اثرات اقتصادی اجرای طرح نسخه نویسی الکترونیک سازمان بیمه سلامت بر جامعه (اداره کل بیمه سلامت استان کرمان، موسسات دولتی و خصوصی ارائه دهنده خدمات سرپایی و بیمه شدگان) می باشد.

مواد و روشها:

پژوهش حاضر، یک مطالعه با رویکرد ترکیبی (کیفی - کمی) و از نوع متوالی اکتشافی^۱ است که به صورت مقطعی در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ و بر اساس داده های گذشته نگر مربوط به شش ماهه دوم سال ۱۳۹۶ در سطح اداره کل بیمه سلامت استان کرمان، موسسات دولتی و خصوصی ارائه دهنده خدمات سرپایی و بیمه شدگان در سه فاز اصلی انجام شد. در فاز اول مطالعه در ابتدا عناوین اثرات اقتصادی طرح نسخه نویسی در هر سه گروه فوق در جلسات گروهی متمرکز ۴-۶ نفره با افراد مطلع کلیدی و خبرگان استخراج می گردد. در فاز دوم عناوین بصورت پرسشنامه طراحی و پس از تایید روایی و پایایی آن، در جامعه هدف کامل گردید. در فاز سوم کلیه اطلاعات جمع آوری شده در خصوص اثرات اقتصادی اجرای طرح در سه گروه سازمان بیمه سلامت، موسسات دولتی و خصوصی ارائه دهنده خدمات سرپایی و بیمه شدگان در دو مقطع شش ماه دوم سال ۱۳۹۶ و شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

¹ Sequential-Exploratory Mixed Methods

یافته ها: مفاهیم اصلی به دست آمده از فاز بحث های گروهی متمرکز در ۳ مضمون و ۶ طبقه دسته بندی شدند و چارچوب اولیه الگوی تعیین اثرات اقتصادی طرح نسخه نویسی الکترونیک را تشکیل دادند که عبارت از: اثرات اقتصادی طرح در سه حوزه موسسات درمانی، حوزه بیمه شدگان و اداره کل بیمه سلامت استان بودند. مضمون غالب در بحث های گروهی متمرکز هزینه های جاری و سرمایه ای موسسات درمانی، هزینه های مستقیم و غیر مستقیم بیمه شدگان و هزینه های جاری و سرمایه ای اداره کل بود. ابزار ارزیابی نیز پرسشنامه ای بود که ۳ بعد، ۶ محور و ۳۰ عبارت داشت و میانگین ضریب آلفای کرونباخ برای محورها ۰/۹ به دست آمد. اثرات اقتصادی طرح نسخه نویسی الکترونیک در جامعه هدف در استان کرمان با ابزار ارزیابی مورد سنجش قرار گرفت. پس از انجام آزمون های آماری در دو حوزه بیمه شدگان و موسسات درمانی، اختلاف هزینه های مستقیم و غیر مستقیم بیمه شدگان و هزینه های جاری و سرمایه ای موسسات درمانی طرف قرارداد در دو مقطع از نظر آماری معنی دار بوده و نسخه نویسی الکترونیک هزینه های مستقیم بیمه شدگان و غیر مستقیم بیمه شدگان را کاهش و هزینه های سرمایه ای موسسات درمانی طرف قرارداد را افزایش داده است و همچنین مقایسه آماری اثرات اقتصادی طرح بر هزینه های اداره کل بیمه سلامت نشان می دهد هزینه های سرمایه ای و جاری اداره کل در حوزه فناوری اطلاعات افزایش و هزینه های پرسنلی و هزینه های مرتبط با موسسات درمانی کاهش داشته است. در مجموع کلیه هزینه های نسخه نویسی الکترونیک در مقایسه با نسخه نویسی کاغذی در اداره کل بیمه سلامت استان کرمان روند کاهشی را نشان می دهد.

نتیجه گیری:

اجرای طرح نسخه نویسی الکترونیک بر هزینه های مستقیم و غیر مستقیم بیمه شدگان و هزینه های جاری و سرمایه ای موسسات درمانی طرف قرارداد و اداره کل بیمه سلامت استان کرمان که توسط ابزار محقق ساخته طراحی و مورد سنجش قرار گرفت، تاثیر گذار می باشد.

واژگان کلیدی: اثرات اقتصادی، نسخه نویسی الکترونیک، سازمان بیمه سلامت ایران